

ПЕРУН И ВЕЛЕС

Има едно централно божество, свързано с културната история на славяните. Името му е **Перун**. Смятало се е, че то живее нависоко – в планината, на скала, на дърво, било е бог на дъжда, от него произтичали гърмът и мълнията.

Името е свързано с индоевропейската митология. От името **Перун** произлиза името на цветето **перуника**. С името на този бог са свързани имената на град **Перник**, планината **Пирин**. Когато наставала суша, от този бог се измолвал дъжд със специален обред – **пеперуда**, **перперунга** или **пърпоруша**.

Името **Перун** се свързва със славянския глагол **пърати** ‘бия, удрям, поразявам’, в съвременния български – **перна** ‘ударя’. От друга страна, свързано е с готската дума **фергун** ‘скала’ и латинската **куеркус** ‘дъб’. Скалата и дъбът се смятали за обиталище на бога.

Противник на **Перун** е богът **Велес** или **Влас**. Той живеел под земята или във водата. На него е посветено съзвездие **Власците** (Плеяди). Богът се смятал за покровител на добитъка и на него в народния календар били посветени много обреди.

Двамата богове се скарали затова, че Велес откраднал добитъка на Перун. Крадецът се скрил под дърво, камък или във вода, но Гръмовержецът Перун го намерил и победил. Излял се плодотворен дъжд.

Доц. д-р Палмира Легурска

Секция за етнолингвистика

Институт за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ – БАН